

Välkomna!

TFCO –

Ungdomsbehandlare och färdighetstränare

Vilka är vi?

Malin Bouvin

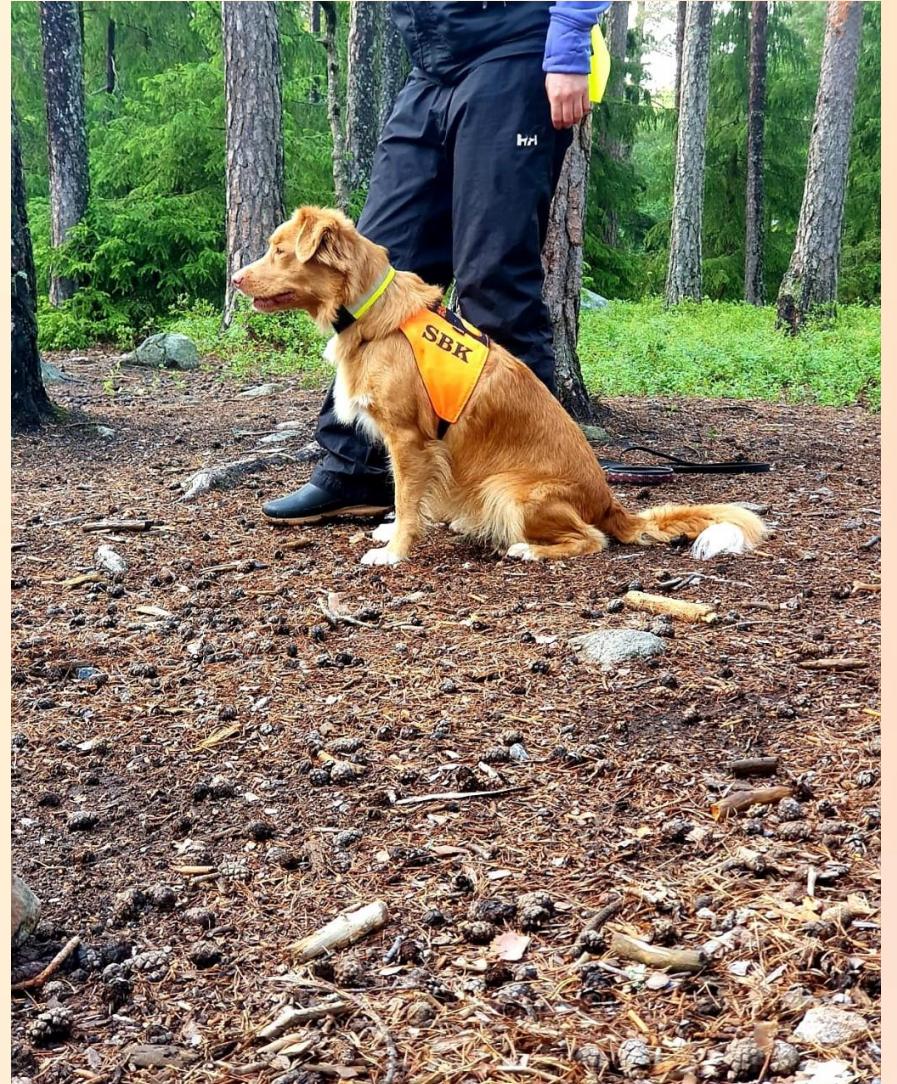
Socionom

Arbetat i TFCO ca 6 år

Ungdomsbehandlare

Hundträning

Renoverar hus

Nellie Krabbe

Socionom. Arbetat i TFCO i ca 4,5 år

Ungdomsbehandlare i TFCO. Började som
färdighetstränare.

Träning, trädgård, resa

Struktur

- Allmänt
- Ungdomsbehandlaren roll
- Färdighetstränarens roll
- Samarbetet mellan ungdomsbehandlare och färdighetstränare

Rollerna som Ungdomsbehandlare och Färdighetstränare i TFCO

”Två sidor av samma mynt”

En skillnad värd att lägga på minnet

- Forskning visar att TFCO har goda resultat i behandlingsarbete med både pojkar och flickor.
- Generellt föreligger högre risk för sammanbrott hos tjejerna. Hypotes – tjejerna ofta har ett större behov av att vara nära behandlingsfamiljsmamman på ett sätt som sliter. Vi behöver generellt bli bättre på att hjälpa ungdomar att hantera känslostormar.

Också viktigt att benämna är att...

- TFCO började som ett behandlingsprogram som framförallt riktade sig till klassiska biltjuvar. Idag efterfrågas behandlingen utifrån en variation av olika problematiker. T.ex. relationssvårigheter, aggressivt utåtagerande beteende, drogmissbruk, vagabondering, depression, tvångssyndrom, bipolär sjukdom, spelmissbruk etc.
- Detta ställer krav på programmet och kanske framförallt att varje enskild behandlare tar ansvar för att hålla metoddiskussionen levande och titta på hur man kan bemöta individuell problematik innanför programmets ramar.

Salutogena faktorer

- Social kompetens
- Framgångsrik coping
- Koncentrationsförmåga
- Intelligens och kreativitet
- Utveckling av intressen
- Impulskontroll
- Hög aktivitet och energi
- Optimism och framtidstro

TFCO kräver en utforskande hållning...

Hur använder vi oss av detta i behandling?

Beteendebeskrivningar...

kräver konkreta frågor om beteenden

Vad skedde?

Hur var hans
bemötande?

Hur tror du att
de upplevde
det när du
gjorde så?

Vad gjorde
du då?

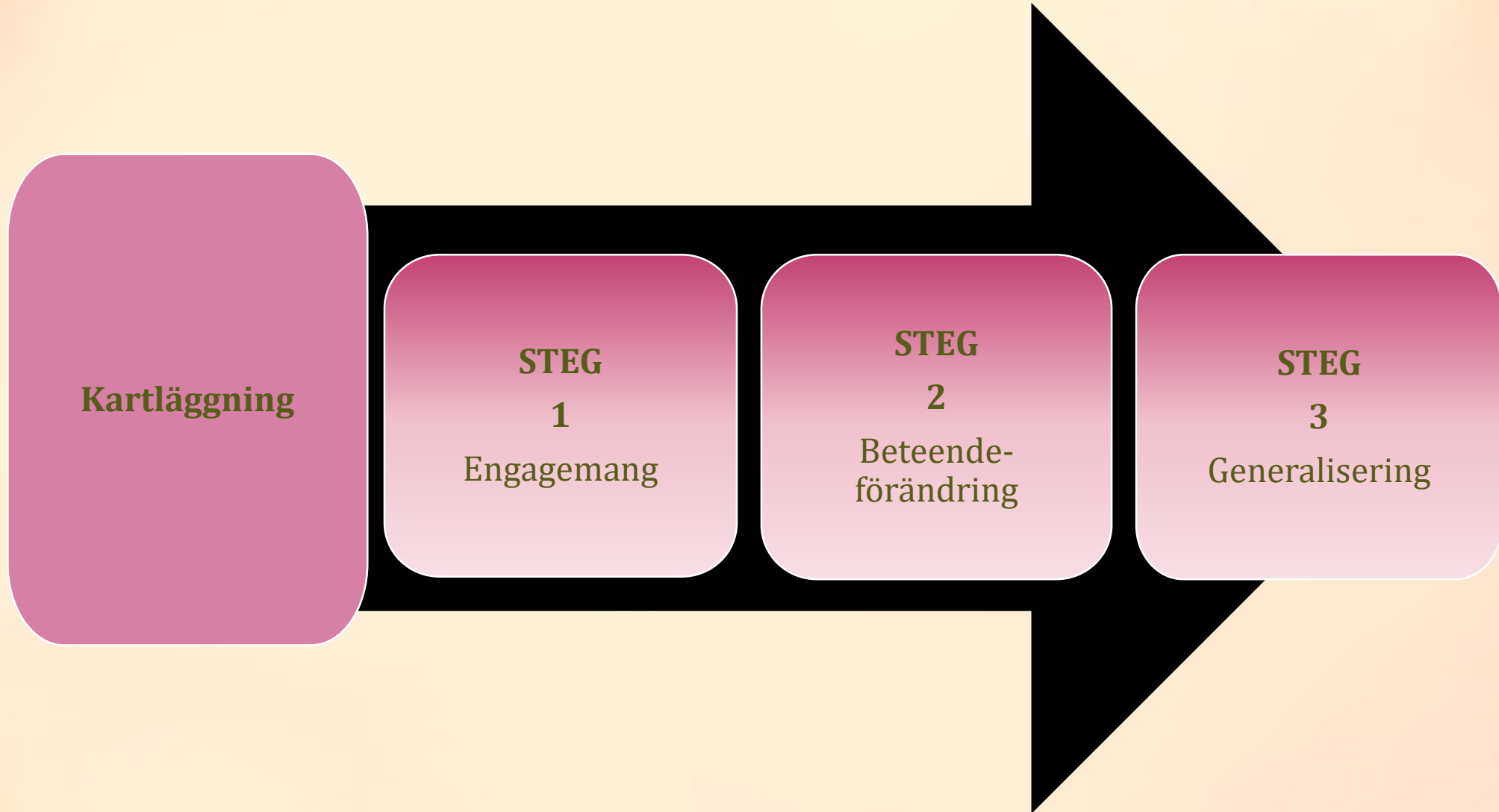
Hur hanterade du det?

Vad sa hon då?

Vad hände sedan?

Och efter
det?

Ungdomsbehandlarens roll i de olika stegen

kartläggningsfas

- Nya riktlinjer
- Möt ungdomen där denna befinner sig
- Nyfiken/utforskande hållning. Observant på potentiella mål.
- Informera kring program
- Skattningar
- Nuläget

Ingång till mål...

- *Jag är så fucking trött på soc. Dom sabbar mitt liv.*
- *Du vill slippa ha kontakt med socialtjänsten?*
- *Jaaa!*
- *Dom tror dom kan behandla mig som en hund!*
- *Dom lyssnar inte på vad du vill...*
- *Nej!*
- *Vad säger dina föräldrar?*
- *Vet inte.*
- *Men vad säger dina föräldrar om att du ska in i programmet?*
- *Det är väl inte bara jag som ska ändra på mig!? Dom kan väl också ändra sig!*

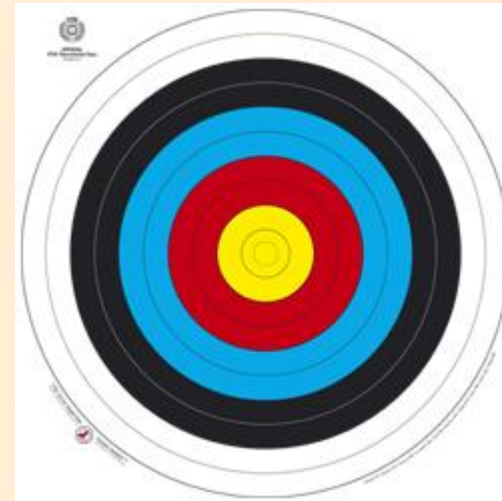
Hur fortsätta?

Målformulering

- Konkreta och mätbara mål
- Positivt formulerade
- Hur kommer förändringen att märkas av dig och andra? Tecken?

Tekniker

- Mirakelfrågor
- Framtidsprat
- Skalfrågor
- Bekymmer = vilja till förändring

Övning 1 – Formulera mål

Hur kan vi hjälpa Madde att bearbeta dessa mål och förse dem med tecken (mätbara), medel (hur uppnå) samt ge dem en positiv och konstruktiv formulering?

Madde vill att mamma lämnar henne i fred och att de slutar bråka

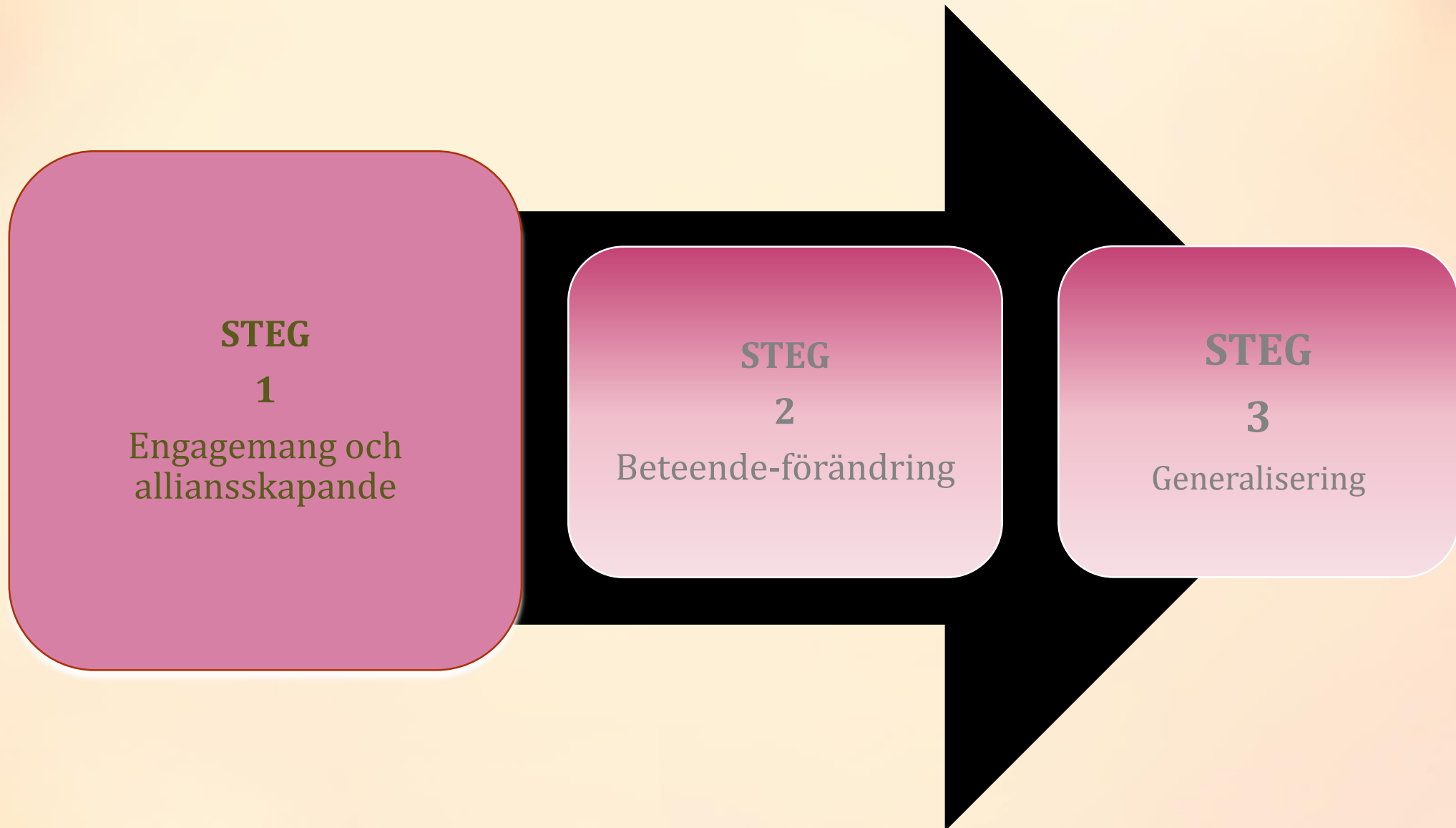
- Madde vill att de gör saker i familjen som andra gör, t.ex. utflykter eller bio
 - Madde vill bli något inom mode och design

Uppstartsmöte

- Sträva efter att ungdomen ska vara så förberedd som möjligt
- Finnas med som stöd men inte tjata/tvinga in
- Ring och stäm av samma dag

Steg 1 - ungdomsbehandlare

Några saker att göra på steg 1

- Börja träffa ungdomen regelbundet
- Skapa struktur och förhållningsregler
- Fokus allians, tät kontakt
- Tydliggör roll – stötta ungdom, grip tillfällen

Alliansskapande

- Börja "ofarligt" - ge ungdomen tid (ung. upplevelse av terapeut)
- Sammanhangsmarkera (samförståelse vägen till måluppfyllelse)
- Lyssna, acceptera och bekräfta (ung. upplevelse av terapeut)
- Leta kompetens, intressen (samförståelse vägen till måluppfyllelse)
- Strukturera och informera (samförståelse mål och vägen till måluppfyllelse)
- Beröm och ha en uppmuntrande stil (ung. upplevelse av terapeut)
- Om möjligt, börja jobba med något av ungdomens mål. T.ex. att testa på en fritidsaktivitet (samförståelse mål)

Inge hopp, använd humor, ha kul!

Viktigt! Alliansen ska användas!

Vanliga teman steg 1

- Förbereda inför skolstart ➡

Vem vara, hur presentera sig, kompis, situationer som kan uppstå

- Poänglistan ➡

Förstå, beröm, jobba tillsammans med det som är svårt

- Telefonkontakt med föräldrar
- Hemma hos behandlingsfamilj
- Programmet

Övning 2 – Samtal om listan

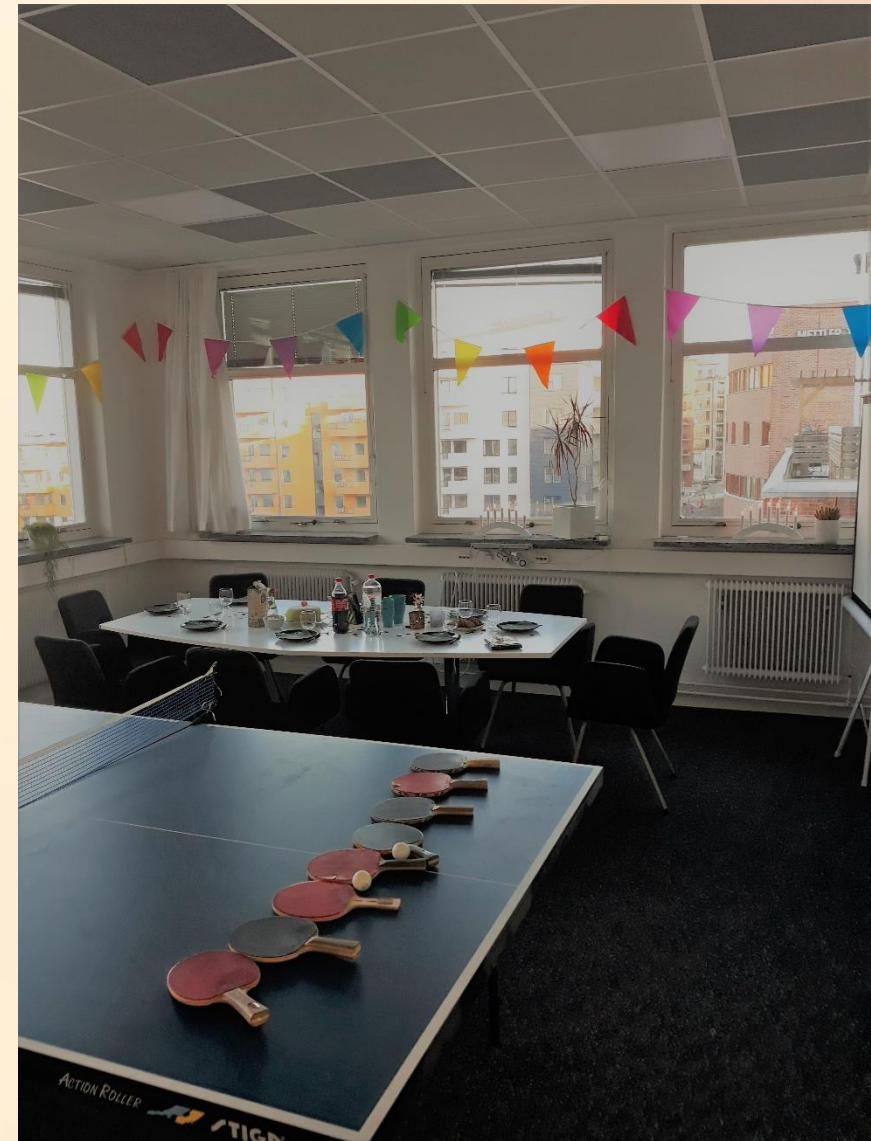
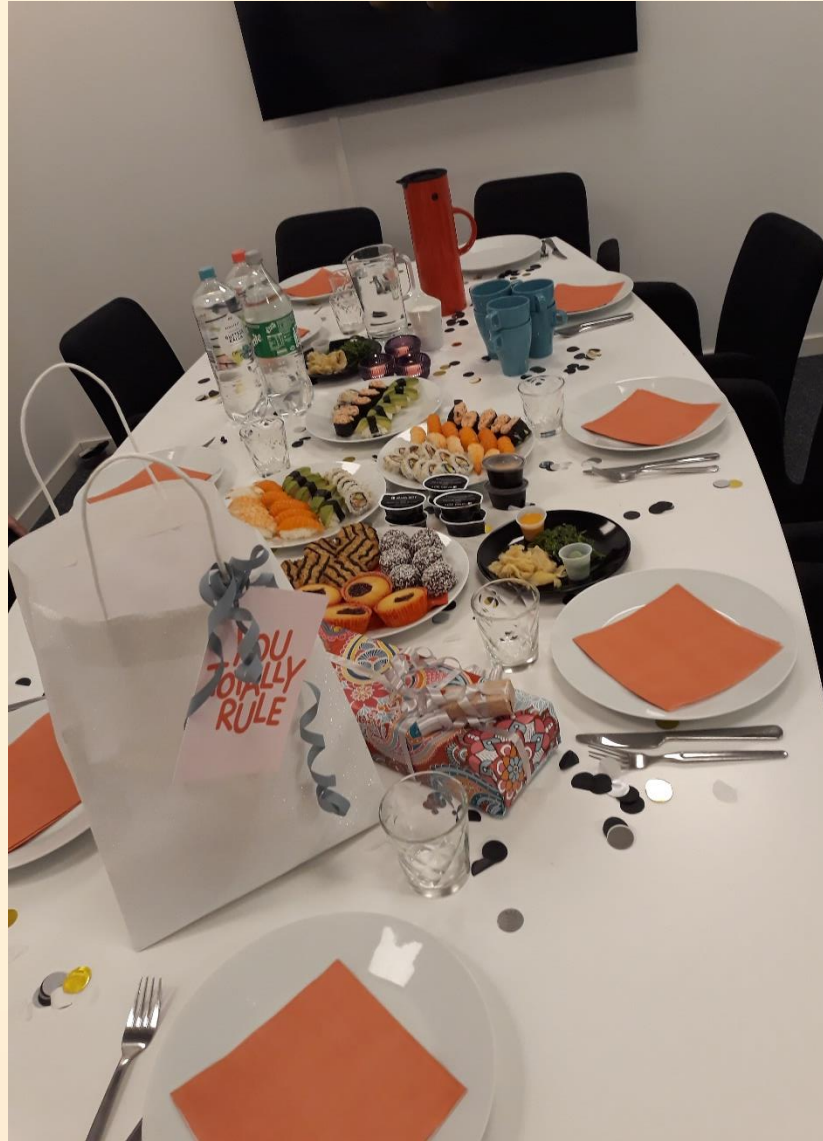
Titta på filmklipp från UB-samtal kring poänglista

Uppgift: Titta på poänglistorna från Maddes tre senaste dagar. Diskutera kring vad ni hade tagit upp med ungdomen under ungdomssamtal. Hade något gått att öva på praktiskt i rummet?

Stegmöten

- **Förbereda inför, ex:**
Ta emot beröm,
Önskemål
- **Fixa inför, ex:**
Present
Önskemål
Sammanfattning
- **FIRA**

Tema egentid

Sammanfattning steg 2

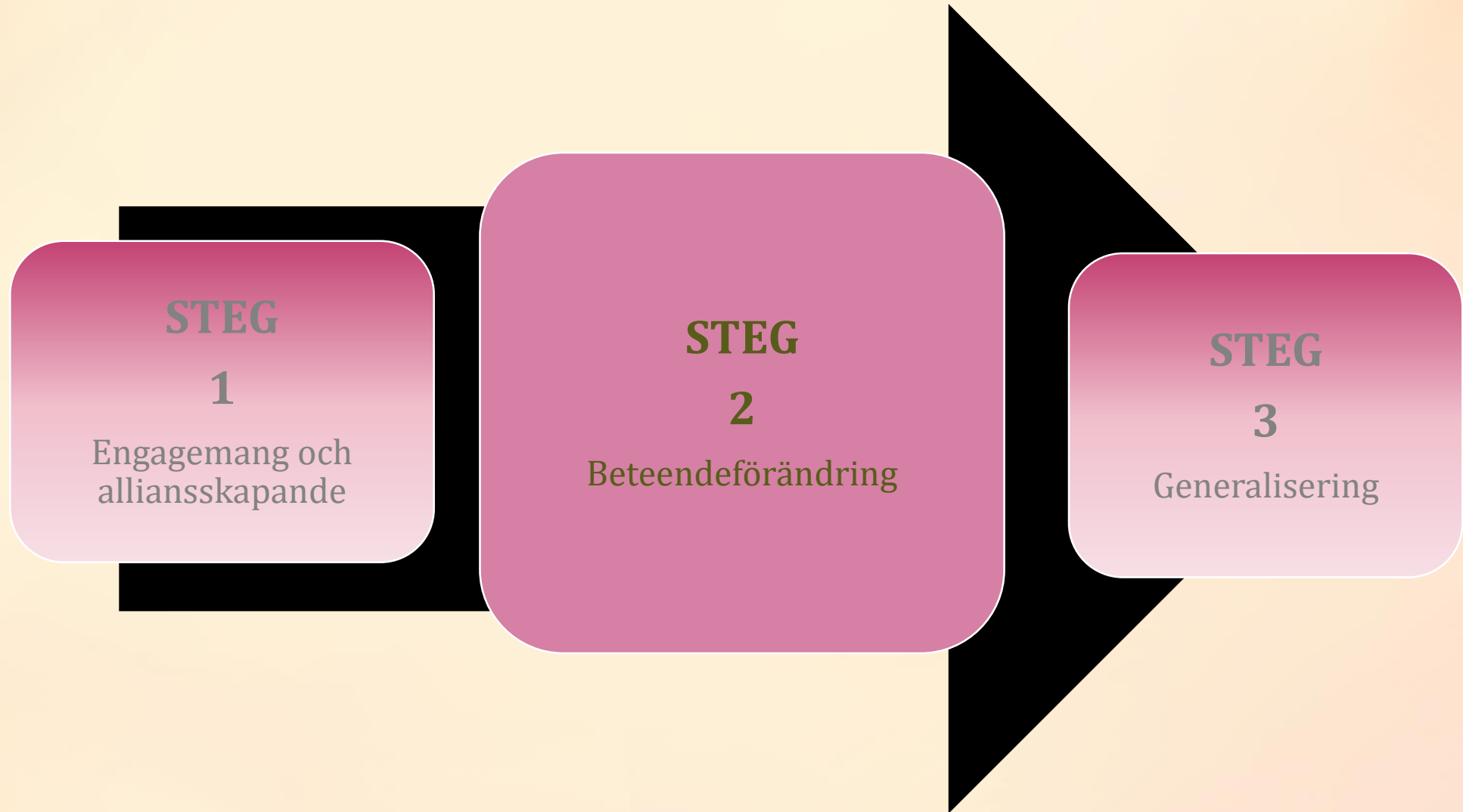
Presentkort café och HM

skrivbok, penna, bok med frågor om livet och värderingar

Ansiktsmasker + nagellack

Kortlek + instruktioner
patienser

Steg 2 - ungdomsbehandlare

Några saker att göra på steg 2

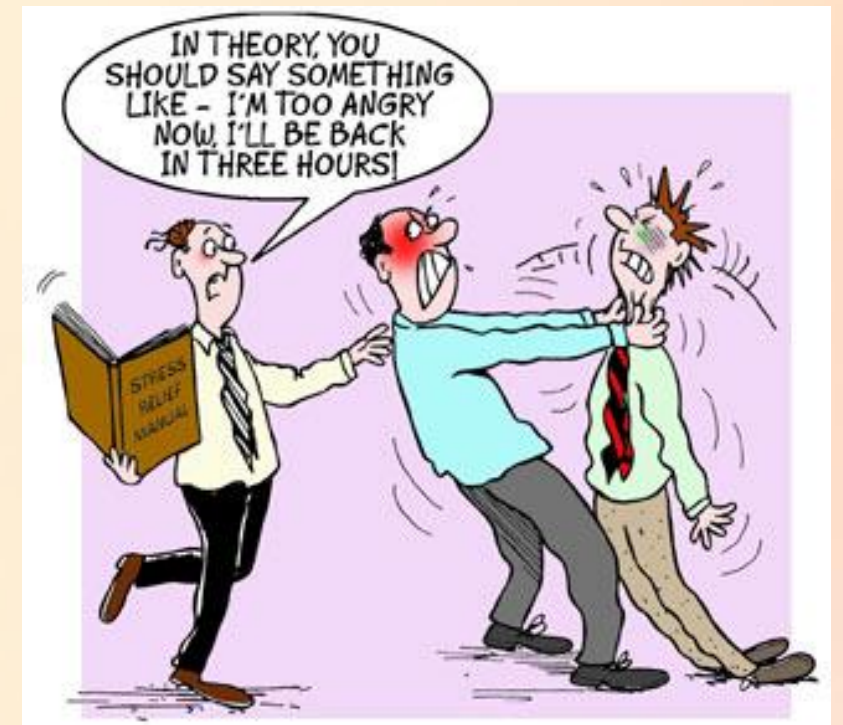
- Jobba mer aktivt med beteendeförändringar
- Börja delta i familjesamtal
- Hjälp ungdomen att träffa bra kompisar
- Tillgång till mobil/internet

Vanliga teman beteendeförändring

- Strategier för att hantera och bevara relationer
- Konflikthantering
- Känslohantering
- Förhandla
- Ångesthantering
- strategier för att stå ut när det är svårt
- Drogsug
- Kriminell livsstil

ÖVA

Rollspel

*Humor, FT, ofta, korta, "rätt" sätt
och "fel" sätt, involvera ungdom,
reflektion*

Strategier

Tydliga, genomarbetade, punkta

Kedjeanalyser

Problemlösning

Använd alliansen

Samordnaren

Bekräfta, beröm

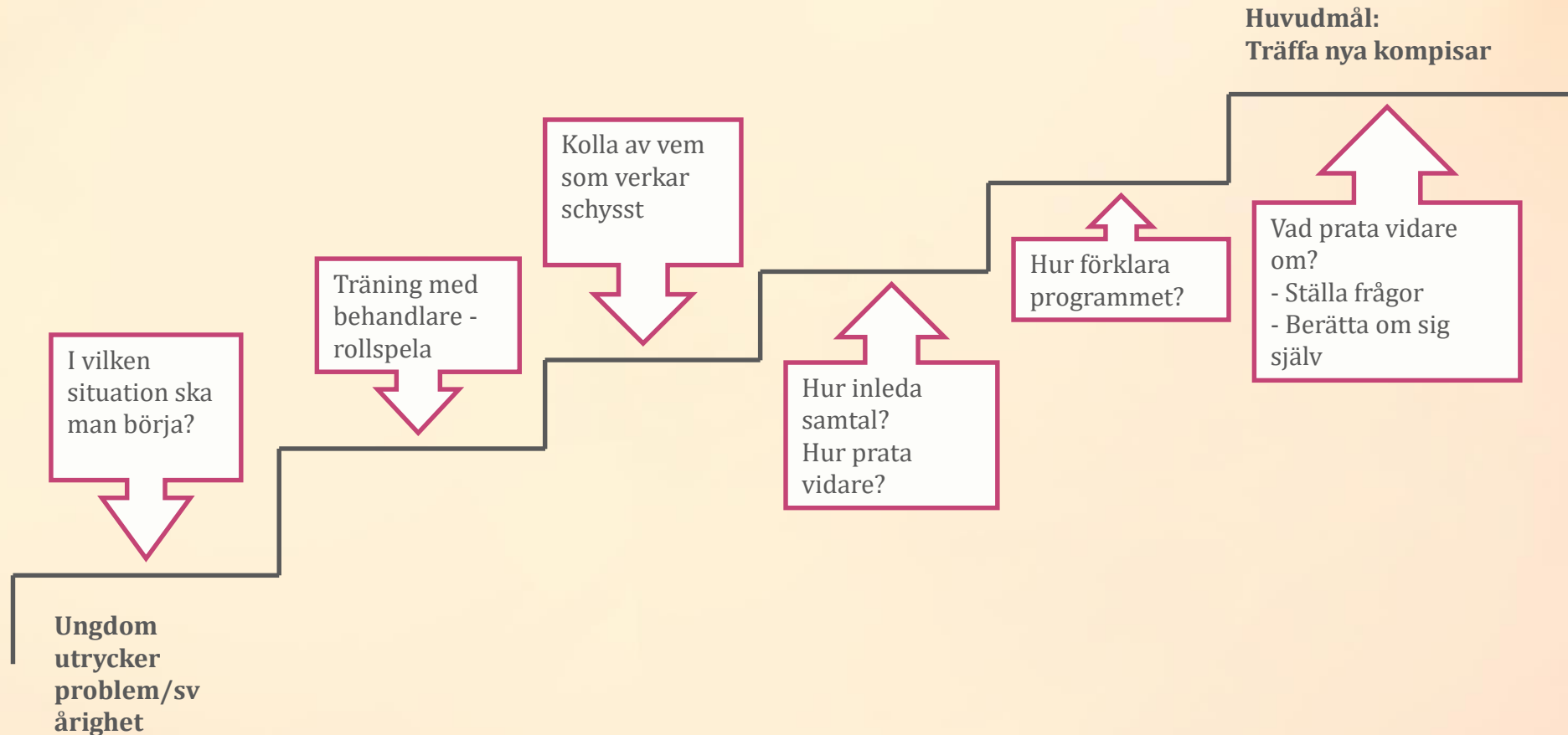
Rollspel

- Använd humor och bjud gärna på dig själv
- Ta hjälp av färdighetstränaren
- Rollspela ofta
- Gör dem korta
- Var gärna övertydlig, t.ex. genom att göra ett "rätt sätt" och ett "fel sätt"
- Försök involvera ungdomen antingen genom att denne deltar eller agerar regissör
- Bryt av för reflektion

Övning 3 - Rollspel

- Visa Rollspel UB och färdighetstränare tillsammans med ungdom, tema: skolsituationer
- Reflektera över vad som var bra i rollspelet? Hur skulle man kunna göra annorlunda?

Att bryta ner till delmål

- Förändring tar tid (tänk forma från eng. "shaping")
- Arbeta med ett eller två beteenden i taget

Beteendeförändring

Svagt motiverade ungdomar

Motiverade ungdomar

- Motiverande samtal
- Hjälp ungdomen att se sitt ansvar. En aktör som kan förändra sin situation
- Inge hopp, leta efter glädjeperioder. Tillfällen då ungdom lyckats. Lyft fram styrkor och färdigheter hos ungdomen och andra inbladade
- Undersök och leta efter drivkrafter hos ungdomen. Kan vara alltifrån biobiljetter till att flytta hem
- Gränser eller konsekvenser från samordnare

Var ska vi börja?

Bryt ner till delmål

Strategier och hemuppgifter

Färdighetsträning

Glöm inte att förstärka varje steg framåt, speciellt de små stegen!

Att hantera ungdomars känslor

”Jag behöver inte vara i något fucking program!”

Be ungdomen utveckla

Bekräfta känslor. Låt ungdomen vara i känslan

Lägg ansvaret på ungdomen (undvik att själv bli känslostyrd)

Normalisera

Problematisera, koppla till mål och val

Nyansera

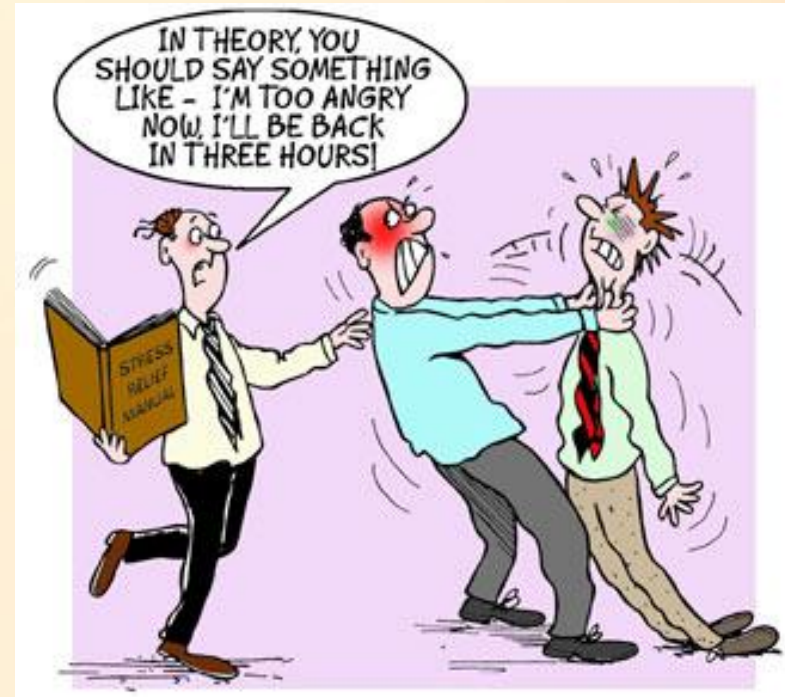
Inge hopp

Sammanfatta och lägg valet hos ungdomen

Hur bemöter vi känslostormar?

Känslostormar kan bemötas genom:

- medveten närvaro
- strategier för att reglera känslor
- strategier för att hantera och bevara relationer
- strategier för att stå ut när det är svårt
- Upprätta handlingsplaner

Familjesamtal

en träningsarena för sociala färdigheter

Att lyssna färdigt

Att säga vad man vill istället för

vad som är fel

Att berömma och ta beröm

Att ha ögonkontakt

Att prata lugnt

Att förbereda sig

Ungdomsbehandlaren i familjesamtal

- Ungdomens coach och försvarare

Planera och utvärdera

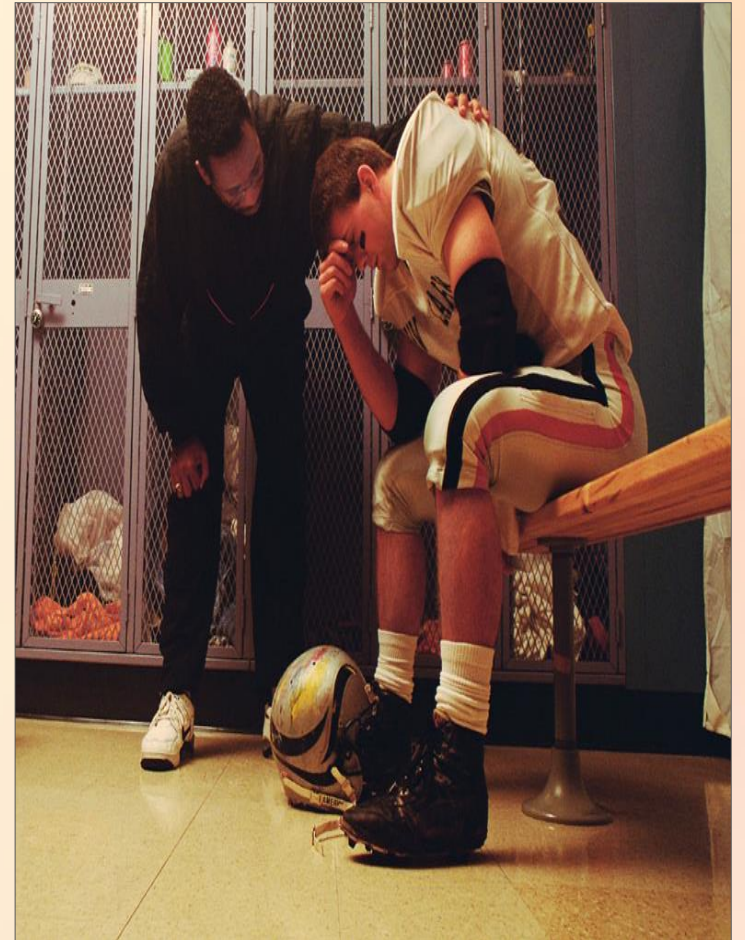
Uppmärksamma ungdomens uttalanden om önskan till förändring

Osynligt aktiv

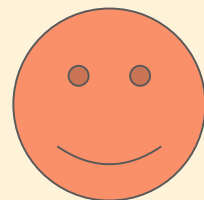
Förstärk och synliggör det ungdomen gör bra i familjesamtalen

Omformulera positivt

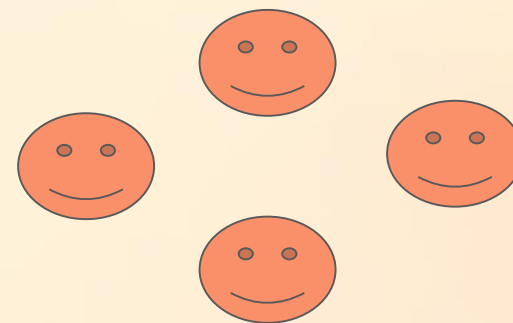
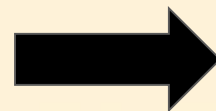
Försvara ungdomen

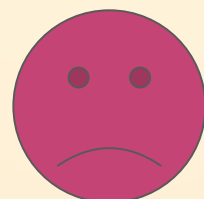
Hjälp ungdomen att börja träffa bra kompisar

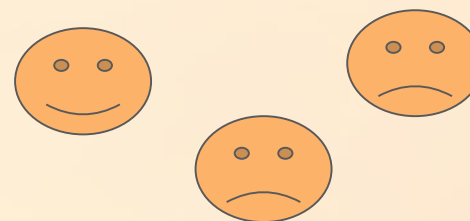
Sociala färdigheter

Positiva kompisar

Bristande sociala färdigheter

Antisociala kompisar

Övning 4 – Film från ungdomssamtal

Madde Steg 2 (efter 6 veckor)

- Går det att urskilja specifika tekniker i samtalet?
- Vad kan behandlaren tänkas ha för mål med de olika spår som väljs i samtalet?
- Finns det en röd tråd i samtalet?

Tillgång till mobil/internet

Diskussionskort

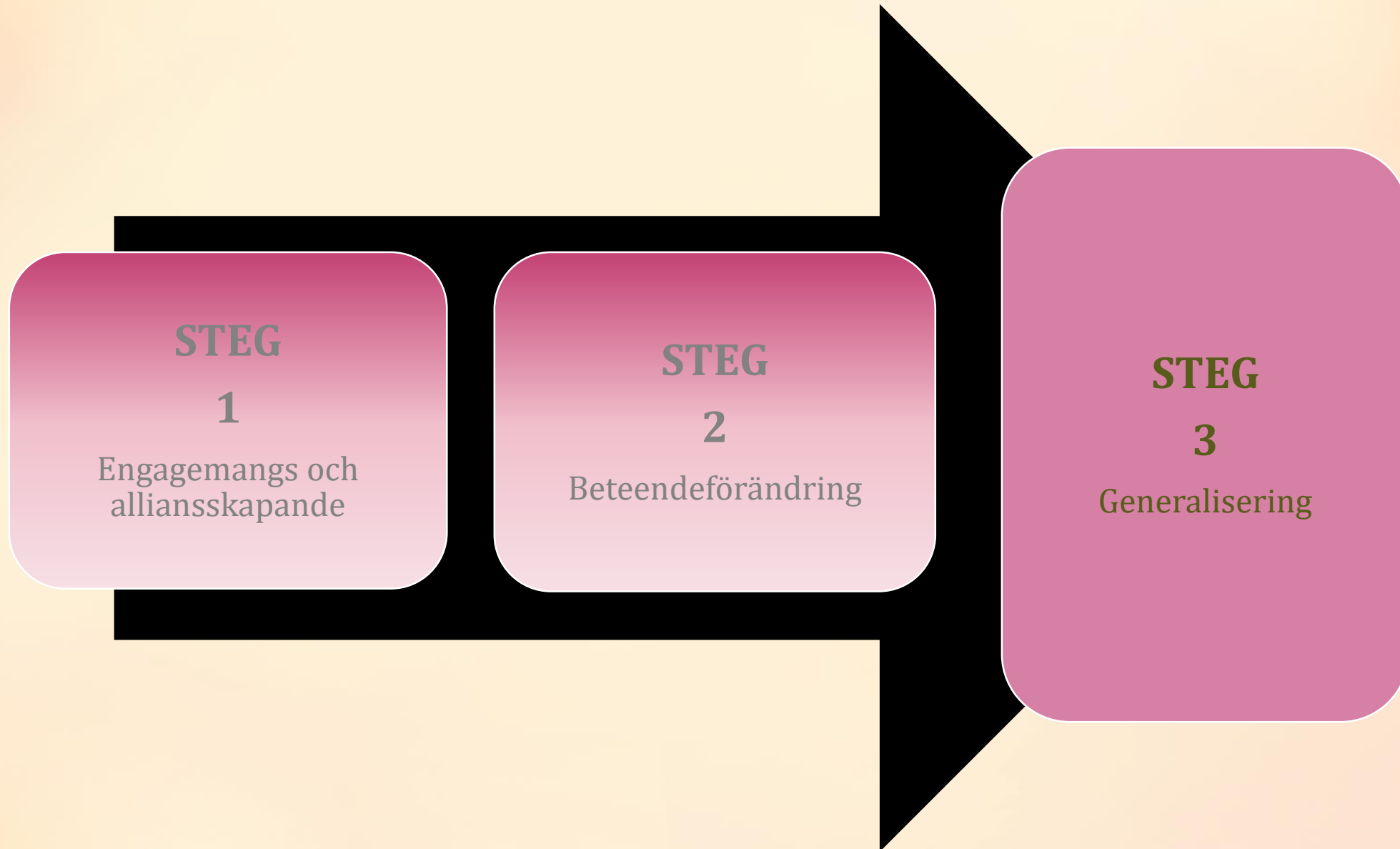
Rensa sociala medier

Mobilregler

Nytt nummer?

Steg 3 - ungdomsbehandlare

Generalisering

- Hur kan vi på bästa sätt få ungdomen att använda sina nya färdigheter i nya situationer (på hemmaplan) utan vårt stöd?
- Fokus: Träna vidare på beteenden som förändrats för att möjliggöra generalisering
- Ungdomsbehandlaren fasar ut sig från familjesamtal

Några saker att göra på steg 3

Hjälp ungdomen att träna vidare på beteenden som förändrats för att möjliggöra generalisering

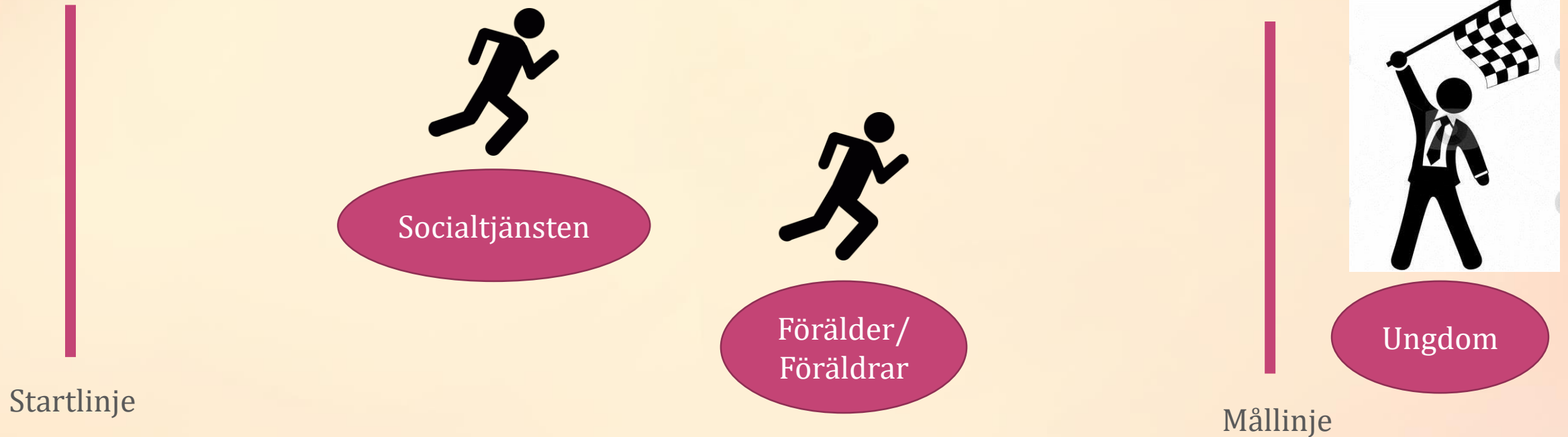
Hjälp ungdomen att stå ut i denna process. Förklara för ungdomen varför vi behöver vara uthålliga.

Ungdomsbehandlare fasar ut sig från familjeterapin

Hjälpa ungdomen att stå ut

TFCO är långt. Föräldrar kan var trögare till förändring.

Det kan ta lång tid att bygga upp omgivningens förtroende

I ungdomssamtal

- ÅTERFALLSPREVENTION
- Analys av riskbeteenden, vilka riskfaktorer finns kvar?
- Kortsiktiga (2-3 mån) och långsiktiga mål (1-5 år)
- Jämför nu och då (tankar, känslor och beteenden) för att se förändring och skapa framtidstro
- Skatta mål
- Strategier – vad har ungdomen lärt sig?

Madde Steg 3 (efter 7 mån)

När Madde träffar sin ungdomsbehandlare är hon glad och de småpratar lite om modevisning som hon och hennes mamma varit på i helgen. Hon tycker det är roligt att hon och mamma äntligen börjat göra saker tillsammans. När samtalen sedan svänger över till att titta på poänglistan blir Madde snart låg och frustrerad. Hon förstår faktiskt inte varför man håller kvar henne i programmet när allt fungerar så bra. T.ex. så tar hon nästan alltid full pott på listan, hemmavistelserna fungerar suveränt och hon har till och med börjat ge beröm till sina föräldrar. Och nu har samordnaren mage att klaga på att hon inte är med på exakt alla gympalektioner. Hon är väl ingen hund heller, utan hon måste väl få ha lite egen fri vilja. Visst sa vi att det skulle bli friare på steg 3?! Men nu har hon varit på Steg 3 hur länge som helst och hon känner sig bara mer och mer kontrollerad. Hon får ingen luft. Och lyssnar vi inte på henne nu så kommer hon minsann att skaffa sig luft på egen hand!

Övning 5- att hjälpa ungdomen att stå ut

Hur bemöter vi Maddes
frustration?

Vad skulle vi kunna göra för att
höja hennes motivation?

Hur kan vi som behandlare vara
på tårna behandlingen igenom?

Utmaningar och dilemman

- Dolda uppdrag från olika aktörer
 - Parallellprocesser
 - Dras in i föräldraangelägenheter
 - Triangulering
- Avundsjuka eller känsla av underlägsenhet
- Göra undantag och specialarrangemang som inte hjälper ungdomen att träna färdigheter som krävs i vardagen därför att man är rädd att tappa ungdomens motivation

Avslut

- Förbered avslut med god framförhållning
- Hur gå vidare utan behandlare?
- Överföring till nätverk eller professionell
- Positivt avslut
- Summering vad vi lärt oss, diplom, tavla

DIPLOM

TILLDELAS

XX

För att du på ett kanonbra sätt tagit dig igenom TFCO-programmet!

Du har bland annat visat att du jobbat på och klarat skolan fantastiskt bra, både när det gäller skolresultat, bemöta lärare och klasskamrater samt hitta sätt för att komma över saker som blivit svåra. Du har på ett bra sätt övat på nya strategier för att bland annat hantera konflikter, vara drogfri och kunna vara kvar när saker blir jobbiga. Du har visat att du har egna mål du jobbar mot och starkt tagit dig tillbaka efter snedsteg. Du har haft en fungerande vardagsstruktur, funderat över hur dina handlingar påverkar dig och samarbetat med dina föräldrar, behandlingsfamilj och behandlare.

Med din humor, vilja och förmåga att prata kan du komma hur långt du vill. Det har varit både kul och spännande att få följa dig under programmet!

TFCO-teamet, Stockholm 20/12 2018

Strategier

Att vara kvar istället för att avvika när något känns jobbigt

- **Vara ärlig**
Risk med lögn är att jag gräver ner mig i dom och sedan sticker när det blir jobbigt. Försök berätta direkt om det är något, mamma får ändå reda på det. Kan t.ex. ta det via sms om det känns för jobbigt att berätta det. Om jag drar till med en lögn – gå tillbaka och berätta sanningen efteråt, t.ex. "Jag sa att jag hade varit i skolan idag men det stämde inte riktigt..."
- **Om ändå avviker** – Ta kontakt med mamma och eventuell behandlare så fort det går. Tänk på att det inte är kört men att det blir lättare ju fortare du kommer tillbaka.

Att vara drogfri

- **Hålla mig borta från centrum**
Exempelvis X Centrum och X Centrum. Välj andra ställen när det går.
- **Täta kissprov**
- **Ha foto av min familj som bakgrundsbild**
- **Hålla mig till planeringen**
Det vill säga vara där det förväntas att jag ska vara, som praktik, viss plats med kompisar, skola, hemma. Gör att jag inte hamnar i risksituationer på samma sätt. T.ex. om en kompisar säger att vi ska dra vidare, fråga mamma eller kom med bortförklaring, t.ex. "Jag behöver dra hem".
- **Ha fardiga bortförklaringar**
Redo att användas, exempelvis om kompisar försöker stoppa mig, t.ex. "Jag hinner tyvärr inte stanna, jag har bråttom till bussen", "Kan inte för **goc**".
- **Tänk på att du blir dum, smal och fulare :)**

Färdighetstränare

Programmets ögon och öron

Färdighetstränaren utgör en mycket värdefull del av teamet. Denne är teamets förlängda arm ut i samhällets olika träningsmiljöer.

Färdighetstränaren gör

Utifrån aktuellt tema och händelser

Träna på olika färdigheter i
olika miljöer

Positiv fritid

Kan vara med i skolan
Hitta en struktur som passar

Hur fokus förändras under stegen för färdighetstränaren

Kartläggning

- Träffar inte ungdomen
- Får information

STEG 1

Vid behandlingsfamilj

- Kartlägger intressen
- Positiv fritid

STEG 2

Vid behandlingsfamilj

- Positiv fritid
- Färdigheter

STEG 3

Vid behandlingsfamilj och på hemmaplan

- Positiv fritid
- Röra sig fritt
- Färdigheter

En bra färdighetstränare är som en anka:

Det ser ut som att
dom flyter lugnt på vattnet

Men under vattnet jobbar
dom som sjutton!

Exempel på sociala färdigheter

Att kompromissa

Att dela med sig

Att klara av en pinsam situation

Att be om förlåtelse

Att hantera ett misslyckande

Att belöna sig själv

Att hålla sig utanför bråk

Att säga tack

Att be om hjälp

Att berömma andra

Tänk alltid färdigheter

- Kartlägg ungdomens färdigheter och koppla dem till behandlingen
- Hur kan vi specifikt träna de färdigheter som ungdomen saknar? (Tänk motsatsbeteende)
- Hur förstärker vi och uppmuntrar de färdigheter/resurser som ungdomen redan har?
 - Var kreativ och försök att ha kul under träffarna

Hur berömmar jag?

- Beröm direkt när du ser ett positivt beteende
- Beröm små steg mot målet – inte bara fulländade beteenden
- Håll berömmet rent
- Beröm även "självklara" beteenden
- Var tydlig med vad du berömmar
- Förstärk berömmet med high-5, leende, "tummen upp", fika
- Beröm samarbetande beteende
- Modellera "självberöm"
- Beröm mycket

Utmaningar och risker

- Att färdighetstränaren glider ifrån teamet och behandlingen
- Att fokus på beteenden och färdighetsträning kommer i skymundan på grund av att andra saker tar över
- Att ungdomen testat/utmanar färdighetstränaren så pass mycket att denne börjar följa ungdomen istället för att leda
- Fixarrollen

Skillnader mellan rollerna

UNGDOMSBEHANDLARE

Samtalskontakt – problemlösning, strategier, rollspel

Hjälper ungdom att hantera känslor och tankar

Ungdomens advokat och talesperson

Stödjer anpassning till behandlingsfamilj och skola

Hjälper ungdom att kompromissa och förhandla

Stöttar och coachar ungdom i familjesamtalen

FÄRDIGHETSTRÄNARE

Observerar beteenden i olika miljöer

Färdighetsträning är att ”göra”, inte att tala om vad man skulle kunna göra

Modellerar genom att vara en god förebild

Orienterar ungdomen mot positiva vänner och socialt acceptabla aktiviteter

Skapar sammanhang där ungdomen kan lyckas

Likheter: Ungdomens kontakter, vita

Hela teamet är viktigt

Färdighetstränaren utgör en mycket värdefull del av teamet. Det är viktigt att detta arbete förmedlas vidare till teamet och att färdighetstränaren får handledning kring bemötande av svårigheter och kommande interventioner. Detta möjliggörs genom att färdighetstränaren:

- Närvarar och medverkar på kliniska möten
- Fyller i skillsrapporten och ger användbara och tydliga beteendebeskrivningar
- Framför och bollar idéer med övriga teamet kring hur man kan träna beteenden utifrån olika interventioner
- Är aktiv och samtidigt tar stöd av övriga teamet när man stöter på problem

Samarbete

Ungdomsbehandlare - färdighetstränare

- Använd varandras ord och upplevelser
- Hänvisa till varandra, stärk varandras roller inför ungdom
- Sträva efter tätt samarbete
- Samarbeta:
 - Genomför övningar tillsammans, exempelvis rollspel
 - Jobba med samma tema. Ungdomsbehandlare – färdighetstränare - ungdomsbehandlare

Exempel på samarbete

Tema:

Att kunna kommunicera på ett bra sätt med jämnåriga

Beskrivningar från bland annat färdighetstränare och behandlingsfamilj

Tema bestämdes på kliniska

Ungdom tillsammans med FT och UB: Diskussionskort

Vad brukar jag göra när jämnåriga jag känner kommer fram till mig och pratar?

Vad kan vara bra att göra när någon jämnårig jag känner kommer fram till mig och pratar?

Vad kan vara bra att göra när någon jämnårig jag inte känner kommer fram till mig och pratar?

Varför vill jämnåriga börja prata/hälsa på mig?

Vad tror jag att jämnåriga tänker om jag drar mig undan?

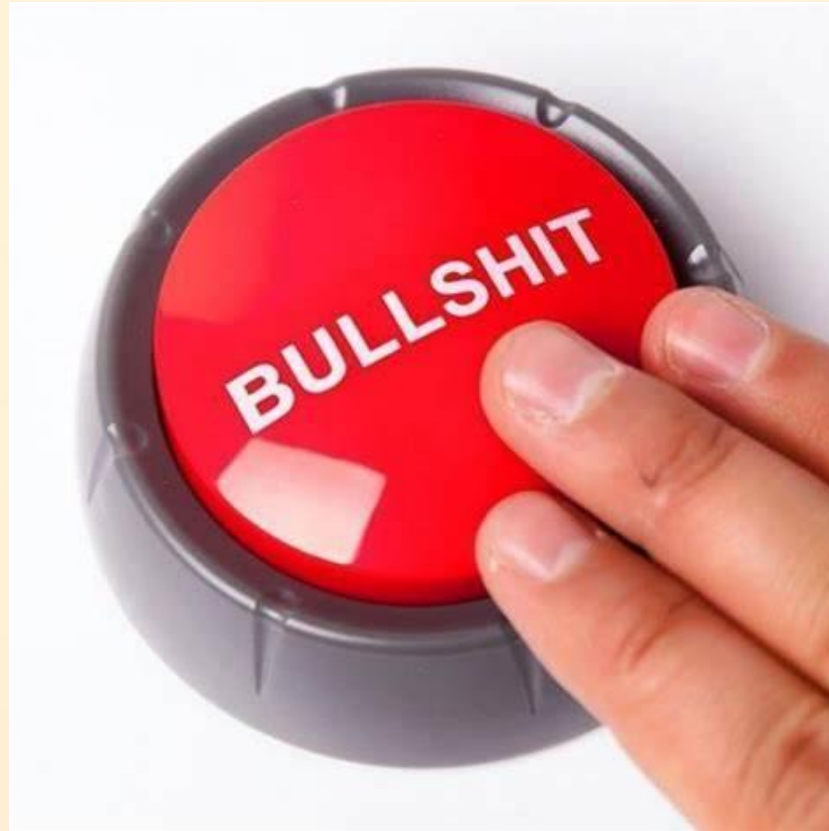
Hur kan ett bra samtal med en jämnårig se ut?

Finns det bra respektive mindre bra sätt att dra sig undan på?

Vad kan hjälpa mig att vara bekväm i dessa situationer?

Finns det några risker med att hänga mycket med äldre kompisar?

Ungdom tillsammans med FT och UB: Rollspel med stoppknapp

Ungdom tillsammans med UB: Förberedde inför uppdrag

Ungdom tillsammans med FT: genomförde uppdrag

Uppdrag 1.

*Om någon kommer fram till mig på fritidsgården ska jag försöka att hälsa tillbaka och hålla igång samtalet i minst 30 sekunder.
Pluspoäng för att sedan hitta på något tillsammans eller dra sig undan på ett snyggt sätt! 😊*

Uppdrag 2

Att under minst 30 minuter vara någonstans på fritidsgården där det är många andra 😊

Uppdrag under boxningsträning med Linnea

- ✚ Prata med en person på boxningen som du inte brukar prata så mycket med
- ✚ Ge någon beröm
- ✚ Efter träningen – nämn två saker som du gjorde bra när någon annan kom fram och pratade med dig.

Ungdom tillsammans med UB: Följde upp uppdragen

Övning 6 – exempel från sjumilaskogen

Utgå från Nalle Puh och Tiger:

Vilka beteenden ser vi?

Vilka beteenden bör vi prioritera?

Hur bemöter vi karaktären som ungdomsbehandlare?

Hur bemöter vi karaktären som färdighetstränare?

Finns det utrymme för en gemensam intervention?

<https://www.youtube.com/watch?v=D-xllYxx4OM>

Frågor, funderingar

